

De Poema

© AGAMI stock van Getty Images via Canvas

De **poema** heeft meerdere namen, hij wordt ook wel bergleeuw of zilverleeuw genoemd. De Noord-Amerikanen noemen hem over het algemeen '**cougar**'.

De poema leeft op het continent Amerika en heeft een heel groot **verspreidingsgebied**. Hij komt voor van British Columbia in Canada en de VS, via Midden- en Zuid-Amerika tot aan de zuidpunt van Chili.

De poema wordt bewonderd in veel oude culturen. De **Inca's** vereerden de poema als **God** van de tussenwereld. Bij de indianen betekent een jammerende poema dat de **dood** op komst is.

Uit DNA-onderzoek is gebleken dat de poema nauw verwant is aan de cheeta en de jaguarundi. De poema behoort tot het geslacht **Puma**.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk een spreekbeurt over de poema te houden?	3
Wat voor soort dier is de poema?	3
Verschillende soorten poema's?	4
Basisinformatie over de poema	5
Hoe ziet de poema eruit?	6
Waar leeft de poema?	7
Hoe leeft de poema?	8
Waarom gaat het niet goed met de poema?	10
Waarom is het erg als de poema uitsterft?	11
Wat kun jij doen om de poema te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	13
Hoe werkt Stichting SPOTS?	14
Leuke weetjes	15
Links	16

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de poema te houden?

Omdat de poema zo'n mooi dier is, is het heel erg dat er steeds minder poema's zijn op de wereld. Door een spreekbeurt te geven over de poema en jouw klas te vertellen waarom de poema zo bijzonder is, kun jij de poema helpen om te blijven bestaan. Lees hier meer over in het hoofdstuk "Wat kun jij doen om de poema te helpen?"

Wat voor soort dier is de poema?

De poema behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en ook de poema. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar).

De poema heeft daarnaast ook nog een wetenschappelijke naam. Deze is vaak in het **Latijn**. De wetenschappelijke naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De wetenschappelijke naam van de poema is **Puma concolor**. Concolor betekent 'eenkleurig' en verwijst naar de vacht van de poema die vrij egaal is.

Je zou het niet zeggen maar de poema is het meest verwant aan..... de cheetah en de jaguarundi! Deze dieren hebben dezelfde voorouders. De poema kan, net als de cheetah, hard rennen maar houdt dit maar kort vol.

poema

cheetah

jaguarundi

Verschillende soorten poema's?

Je kon al lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke** naam hebben. Deze is voor de poema **Puma concolor**. Soms zie je daarachter nog een **derde** naam, bijvoorbeeld **Puma concolor anthonyi**. Deze derde naam geeft de **ondersoort** van het dier aan.

De poema komt namelijk in een heel groot gebied voor en die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Een poema die bijvoorbeeld in Mexico leeft, leeft dus in hele **andere omstandigheden** dan een poema in bijvoorbeeld Canada. Daarom zien poema's er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn verschillende **ondersoorten** omdat hun lichaam zich heeft aangepast aan de leefomgeving waarin ze moeten leven.

Nu is er vaak discussie over hoeveel ondersoorten poema's er zijn. De **IUCN** (een belangrijke organisatie die helpt dieren te beschermen) erkent op dit moment **zes ondersoorten** poema's.

Doordat de poema in veel verschillende gebieden leeft, heeft hij zich hierop aangepast. Er zijn daarom (soms kleine) verschillen te zien tussen poema's uit verschillende gebieden.

Basisinformatie over de poema

Klasse:	Mammalia (zoogdieren)
Orde:	Carnivora (vleeseters)
Familie:	Felidae (katachtigen)
Stam:	Chordata (gewervelden)
Soort:	Puma concolor
Lichaamslengte:	gemiddeld 100-150 centimeter
Staartlengte:	gemiddeld 60-90 centimeter
Gewicht:	gemiddeld 30-80 kilo. Het gewicht is sterk afhankelijk van waar het dier leeft. Poema's die in Zuid-Chili en Canada leven, wegen twee keer zoveel als poema's die in de tropen voorkomen. Mannetjes wegen 40-60% meer dan vrouwtjes en kunnen een gewicht bereiken van wel 120 kg.
Levensverwachting:	in het wild 8-12 jaar. 10 - 12 jaar in het wild. In gevangenschap zijn poema's wel tot 23 jaar geworden.

Hoe ziet de poema eruit?

De poema is een **stevige** kat, die wel wat weg heeft van een leeuw. Vandaar dat dit dier soms 'bergleeuw' wordt genoemd. De mannetjes zijn groter dan de vrouwtjes. De Noordelijke poema's zijn wat grijzer dan de Zuidelijke poema's.

Poema's hebben sterke poten, waarmee ze ver kunnen springen, maar ook hard kunnen rennen. In een sprint haalt de poema **80 km** per uur! Kijk maar eens hoe hard dat is als je bij je ouders in de auto zit!

Vacht

De vachtkleur is effen grijs tot roodbruin. De kleur van de buik is lichter van kleur. Als de dieren jong zijn, kunnen ze strepen of vlekken hebben op de vacht.

Staart

De lange, dikke staart wordt gebruikt voor het evenwicht tijdens het springen en achtervolgen van een prooi. De staart heeft vaak een zwarte punt.

Kop

De poema heeft een opvallende, ronde kop. Ook zijn oren zijn rond. De poema kan heel goed horen en zien.

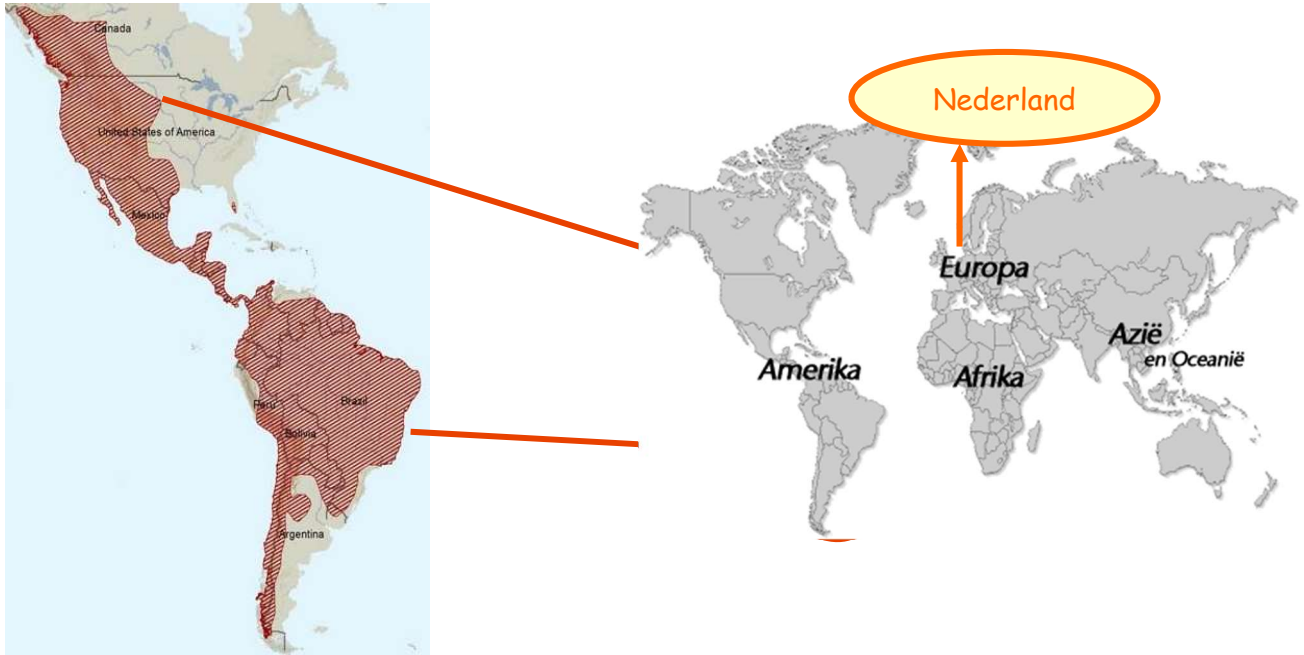
Poten

De achterpoten zijn langer dan de voorpoten. Hierdoor kan de poema grote sprongen maken. De poema kan wel 5,4 meter hoog springen! En wel 6 tot 8 meter ver! Dat is de lengte van een stadsbus!

Waar leeft de poema?

De poema komt in een heel groot gebied voor op het continent **Amerika**. Het gebied strekt zich uit van het noordelijke Canada tot aan het zuidelijke Chili. Zie daarvoor het onderstaande plaatje (de rode gebieden).

De poema kan in **veel verschillende gebieden** overleven. Hij komt voor in graslanden, kustgebieden, bossen, maar ook in de hoge bergen. In Midden- en Zuid-Amerika komt ook een andere grote katachtige voor: de **jaguar**. De poema en jaguar zijn **concurrenten** van elkaar, ze eten vaak dezelfde prooien.

Daarom komt de poema minder voor in gebieden waar de jaguar leeft, zoals in regenwouden en moerassen. De poema komt juist weer meer voor in gebieden waar de jaguar niet zoveel komt, zoals bergbossen en graslanden.

Poema's leven het liefst in gebieden met veel **begroeiing**, zodat ze ongezien naar hun prooi kunnen sluipen.

Hoe leeft de poema?

Poema's leven alleen, dat wordt ook wel **solitair** genoemd. Elke poema heeft zijn of haar eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de poema zijn of haar territorium heeft, worden er **krabsporen** op bomen gemaakt. Poema's maken ook '**schraapsels**' met hun achterpoten, eerst met de ene poot en dan met de andere. Ze herhalen dit proces meerdere keren om een nette hoop puin en/of aarde en parallelle stroken blootliggende aarde te creëren. Zo kan elke poema zien en ruiken dat hier al een andere poema woont.

Wat opmerkelijk is, is dat er steeds meer onderzoeken naar buiten komen waaruit blijkt dat poema's soms **veel meer samenleven** als eerder gedacht. Zo leven er poema's in Chili die elkaar herkennen, die zelfs met elkaar optrekken en soms ook prooi delen.

Voortplanting

Mannetjes en vrouwtjes van de poema's komen alleen bij elkaar om te **paren**. Een mannetje paart met meerdere vrouwtjes.

Poema's kunnen het hele jaar door paren, maar de meeste geboortes vinden plaats in de warmere maanden, in Noord-Amerika tussen april en september. De moeder verdedigt de jongen furieus en kan zelfs een grizzlybeer op de vlucht jagen.

Na ongeveer 3 maanden worden er 1-5 maar meestal 2-3 welpen geboren. De jongen worden geboren in een hol of nest dat door de moeder gemaakt wordt.

De jongen zijn blind als ze geboren worden. De jongen hebben **vlekken**, dit hebben ze als camouflage. Camouflage zorgt ervoor dat ze minder opvallen voor andere roofdieren. Deze vlekken trekken na zes maanden helemaal weg, en dan gaan ze ook zelf al kleine prooi vangen.

Als de jongen ongeveer **2 jaar** zijn, gaan ze weg bij hun moeder en beginnen ze aan hun eigen leven. Toch worden er soms poema moeders gezien met hun al paar jaar oude welpen.

www

De moederpoema verdedigt haar jongen heel fel! Zelfs voor een grizzlybeer is de moeder niet bang! Kijk maar eens naar dit filmpje:

https://www.youtube.com/watch?v=o974Zj_qVMQ

De jacht en de prooien van de poema

De poema is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij alleen vlees eet. Poema's jagen meestal 's avonds laat, 's nachts en vroeg in de ochtend.

De poema jaagt vooral op de grond. Hij is echter een goede klimmer en ontsnapt vaak in bomen wanneer hij door honden wordt opgejaagd. De poema jaagt door prooien van dichtbij en van achteren te besluipen en aan te vallen. Hij kan in een sprint wel 80 kilometer per uur halen maar houdt dit niet lang vol. De poema kan grote afstanden afleggen tijdens de jacht. Ze jagen vooral 's nachts en in de avond- en ochtendschemering.

Als een poema een prooi heeft gezien, sluipt hij langzaam dichterbij. Dan neemt hij een sprong en **bijt de prooi in zijn nek**. Als de prooi dood is, versleept de poema die naar een rustige plek om te eten. Een deel van de prooi dekt hij af met bladeren en aarde, zodat hij de volgende dag weer verder kan eten.

De poema eet meestal **hertachtigen**, maar hij eet ook konijnen, wasberen, bevers, koeien, schapen en paarden. Met die laatste drie prooien zijn de boeren natuurlijk niet zo blij.

Dit plaatje laat zien hoe groot de poema is in vergelijking met een volwassen man. Je ziet dat een poema best groot is!

Wist je dat...

Een poema een prooi kan vangen die wel 500 kg weegt? Een poema zelf weegt gemiddeld 30-80 kg, dus je snapt dat ze enorm sterk zijn!

Waarom gaat het niet goed met de poema?

Vroeger kwamen er veel meer poema's voor dan nu. De poema wordt al eeuwenlang intensief bejaagd. Hierdoor is hij in sommige gebieden helemaal verdwenen. Nu hebben landen waar de poema leeft, vaak extra maatregelen genomen om het dier te beschermen. Maar voor een poema zijn er nog veel gevaren:

- **Verlies en versnippering van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen komen, worden de steden groter, komen er meer wegen, en zo blijft er steeds minder ruimte over voor de natuur. En dus ook minder leefruimte voor de poema. Zo kan de poema minder gemakkelijk aan wilde prooien komen, en komt hij vaker in de buurt van mensen.
- **Verkeer** - Veel poema's komen om in het verkeer. Het wordt steeds drukker, en er komen dus ook meer wegen bij. Vaak gaan die wegen dwars door de gebieden waar poema's leven. Ook moeten poema's wegen oversteken om nieuw leefgebied of partners te vinden omdat hun gebieden steeds meer versnipperd en verkleind raken. En hierdoor lopen ze kans te worden aangereden door auto's.
- **Jacht** - Er wordt ook op poema's gejaagd. Vaak gaan de jagers met hun honden op zoek naar de poema's. Als ze dan een poema vangen, doden ze hem. De poema is voor hen een soort trofee want sommige mensen vinden het erg knap en mooi als je een opgezette poemakop in de kamer hebt staan.
- **Conflict met mensen** - Ook wordt er op poema's gejaagd door boeren. Poema's eten nog wel eens een schaap of een koe. Daar zijn de boeren natuurlijk niet zo blij mee en ze schieten daarom poema's dood, zodra ze er één zien.
- Doordat wetgeving over het houden van roofdieren in Amerika ontbreekt of onduidelijk is, is het mogelijk poema's als **huisdier** te houden. Hierdoor worden er ook dieren uit het wild gehaald.

We weten niet hoeveel poema's er nu nog zijn. Begin jaren negentig werd de poemapopulatie in Canada geschat op 3500-5000, en op 10.000 in het westen van de VS. De populaties in Midden- en Zuid-Amerika zijn minder bekend en het is onduidelijk hoe talrijk de poema's zijn in het dichte regenwoud van het Amazonegebied. In Uruguay wordt de poema als ernstig bedreigd beschouwd.

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Hierop is te zien hoe het met bepaalde dier- en plantensoorten gaat. Dat wordt bepaald door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor het behoud van de natuur.

De poema staat ook op deze lijst, en heeft de status '**niet bedreigd**'. Dit betekent dat er nu nog geen gevaar is dat hij zal uitsterven. Wel zegt het IUCN dat sommige ondersoorten heel snel achteruit gaan en dat we dus bij hen moeten oppassen dat deze soorten niet bedreigd gaan worden.

Waarom is het erg als de poema uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed. En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

Wat kun jij doen om de poema te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de poema te **helpen**. Deze katten zijn te bijzonder en te belangrijk om ze zomaar te laten uitsterven. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'?

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de poema geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de poema.

Tips!

- Begin je spreekbeurt met een **poema-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van poema's zien.
- Laat **filmpjes** van poema's zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die je in je e-mail hebt ontvangen.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de poema** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de poema** steunen. Het geld kan je naar Stichting Spots overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de poema.

Op deze site vind je meer informatie:

<https://stichtingspots.nl/kids-corner/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het eigenlijk heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS probeert daarom ook voorlichting te geven over dit onderwerp. **Knuffelfarms** noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp.

www

Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: <https://knuffelfarms.nl/>

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- 🐾 SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- 🐾 Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- 🐾 Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

WWW

Op deze site vind je meer informatie:
<https://stichtingspots.nl/>

© AGAMI stock van Geetty's images via Canvas

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- 🐾 Puma een bekend sportmerk is, met als afbeelding een poema?
- 🐾 De poema na de jaguar de grootste katachtige is in Amerika?
- 🐾 En dat de poema de 4^e grootste kat ter wereld is?
- 🐾 De poema wel meer dan 200 namen heeft in de verschillende delen van de wereld?
- 🐾 De poema in een heel groot gebied voorkomt, groter dan alle andere katachtigen?
- 🐾 Poema's meestal maar 1 of 2 keer per week eten?
- 🐾 Poema's tot de kleine katachtigen behoren? Dat komt omdat ze niet kunnen brullen maar wel spinnen.
- 🐾 Er in Peru een hele stad (Cuzco) is gebouwd in de vorm van een poema, omdat ze de poema daar vroeger een heilig dier vonden?

Afbeelding: plattegrond van Cuzco

Op dit plaatje zie je een poema; de foto is genomen met een **cameraval** van het Wereld Natuur Fonds. Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt, wordt er een foto genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz.

Links

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- <https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/poema/>
- <https://www.catsg.org/living-species-puma>
- <https://www.britannica.com/animal/puma-mammal-species>

Op YouTube kun je veel **filmpjes** vinden over de poema, zoals deze:

- https://www.youtube.com/watch?v=199rVzR-W_M
- <https://www.youtube.com/watch?v=7xZUqt252rA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=rqxRmduRI8g>
- <https://www.youtube.com/watch?v=VrkZ1uyXHX8>
- https://www.youtube.com/watch?v=o974Zj_qVMQ

Stichting SPOTS
LP van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
<https://stichtingspots.nl/>
<https://knuffelfarms.nl/>

Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

